

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de Erasmus Universiteit Rotterdam, verder te noemen: het College, heeft op 15 september 2021 uitspraak gedaan op het beroep van

....., hierna: appellant,

welk beroep was gericht tegen

de beslissing van de Examencommissie Rotterdam School of Management (RSM), hierna verweerder, van 16 juli 2021 betreffende het ongeldig verklaren en uitsluiten van de herkansing van het (online) tentamen Besliskunde van 25 juni 2021 vanwege fraude zoals gedefinieerd in artikel 1.2 lid 2 en art. 3.6 van de Regels & Richtlijnen van de bacheloropleiding Bedrijfskunde (R&R) 2020-2021.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- Het afleggen van het (online) tentamen Besliskunde (hierna: het Vak) van 25 juni 2021;
- Het zoomgesprek van 9 juli 2021 met appellant, examiner en examencommissie vanwege een vermoeden van ongeoorloofd samenwerken bij het computeronderdeel van het Vak;
- De beslissing van verweerder om het Vak ongeldig te verklaren en appellant uit te sluiten van herkansing van het Vak vanwege fraude van 16 juli 2021;
- Het beroepschrift van appellant van 27 juli 2021;
- De toezending van een kopie van de bestreden beslissing op 28 juli 2021;
- De aanvulling van het beroepschrift door gemachtigde van appellant van 25 augustus 2021;
- Het schikkingsgesprek met appellant van 19 augustus 2021;
- Het herziene besluit van 27 augustus 2021;
- Het verweerschrift van verweerder van 31 augustus 2021.

1.2. Met het oog op de behandeling van het beroep is op 15 september 2021 een digitale hoorzitting gehouden. Appellant is verschenen, bijgestaan door Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door en

1.3. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt volgens artikel 7:21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) door het verhandelde ter zitting op te nemen in het besluit van het College.

2. Het geschil

- 2.1. Appellant kan zich niet verenigen met het genomen besluit en voert daartoe, kort samengevat het volgende aan:
- I. Tijdens de behandeling bij verweerder hebben volgens hem procedurele gebreken plaatsgevonden. Zo heeft verweerder pas tijdens de hoorzitting geëxpliciteerd op welke tentamenvraag het vermoeden van fraude zag. Verweerder heeft hem daarmee belemmerd in het voeren van een adequate verdediging. Verder heeft hij nimmer zijn eigen tentamenantwoorden ontvangen, en ook niet de andere tentamenversie. Daarmee is de beslissing in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel;
 - II. Het besluit is onvoldoende gemotiveerd nu niet duidelijk uit deze beslissing volgt waarom de verklaring van appellant geheel niet overtuigend is;
 - III. Verweerder beschikt niet over bewijs waarmee aangetoond kan worden dat zijn verklaring omtrent de beantwoording van tentamenvraag 3a van het Vak niet klopt en kan daarom hem geen sanctie opleggen;
 - IV. De door verweerder opgelegde sanctie is disproportioneel gelet op het negatief bindend studieadvies dat hij binnenkort zal ontvangen.
- 2.2. Verweerder heeft zijn standpunten gehandhaafd en verweer gevoerd. In het bijzonder voert zij aan dat gelet op de verklaring van de examinerator er geen andere conclusie kan worden getrokken dan dat het zeer aannemelijk is dat appellant heeft samengewerkt met een ander en dat er aldus sprake is van fraude. Tot slot betoogt zij dat er geen sprake is van een onevenredige sanctie.

3. Het wettelijk kader

- 3.1. In artikel 7.12b tweede lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: "WHW") is het volgende bepaald:

"Indien een student of extraneus fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen."

- 3.2. In de Regels & Richtlijnen van de bacheloropleiding Bedrijfskunde (R&R) 2020-2021 (hierna: regels en richtlijnen) is, voor zover relevant bepaald:

"Artikel 1.2 - Begripsbepalingen

(...)

2. Onder fraude wordt verstaan: het handelen of nalaten van een student waardoor het vormen van een juist oordeel omtrent de kennis, inzicht en vaardigheden van hem of een andere student geheel of gedeeltelijk onmogelijk is. Studenten kunnen ook fraude medeplegen. Dat doet zich vooral voor bij personen die hun werk aan een ander ter beschikking stellen om te plagiëren.

(...)

Artikel 3.6 Fraude

1. Wanneer ter zake van het afleggen van een tentamen fraude - in de zin van artikel 1.2, tweede lid - wordt geconstateerd of vermoed, wordt dit door de surveillant of de door hem in te schakelen examinerator zo spoedig mogelijk schriftelijk vastgelegd. De surveillant of examinerator kan de student verzoeken eventuele bewijsstukken beschikbaar te stellen. Een weigering hiertoe wordt in het schriftelijk verslag vermeld. De student wordt in de gelegenheid gesteld een schriftelijk commentaar bij het schriftelijk verslag van de surveillant of examinerator te voegen. Het schriftelijk verslag en het eventuele schriftelijke commentaar worden zo spoedig mogelijk ter hand gesteld van de Examencommissie.
2. De Examencommissie c.q. examinerator kan een student die fraude heeft gepleegd uitsluiten van verdere deelname aan het tentamen tijdens hetwelk de onregelmatigheid is geconstateerd en/of anderszins passende maatregelen nemen. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag van het desbetreffende tentamen wordt vastgesteld. Voordat de Examencommissie een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de student in de gelegenheid ter zake te worden gehoord.

3. De anderszins passende maatregelen als bedoeld in het tweede lid kunnen onder andere bestaan uit de volgende sancties:
 - a berisping;
 - b ongeldigverklaring van het betrokken tentamen;
 - c uitsluiting van één of meer tentamens;
 - d uitsluiting van één of meer tentamenronden;
 - e een combinatie van bovenstaande maatregelen voor een termijn van ten hoogste één jaar;
 - f bij ernstige fraude kan de Examencommissie het College van Bestuur adviseren de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen.

(...)"

- 3.3. In een uitspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO) van 7 januari 2015 en zaaknr. 2014/217, [r.o. 2.4.1.] is het volgende overwogen:

"Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW dient te worden aangemerkt als een strafmaatregel, die op evenredigheid dient te worden getoetst. Aan zodanige maatregel dienen expliciet feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag te worden gelegd die de maatregel kunnen dragen."

- 3.4. In een uitspraak van het CBHO van 2 december 2020 en zaaknr. 2020/094, [r.o. 2.5] is het volgende overwogen:

"Het College stelt vast dat het CBE heeft toegelicht dat de kans dat appellant twee fouten maakt bij het invullen van de getallen in opgave 20 op zichzelf beschouwd al klein is en dat de kans dat die getallen exact overeen komen met de getallen in een opgave uit een andere versie van dit tentamen nog kleiner is. Het had, naar het oordeel van het College, onder deze omstandigheden op de weg van appellant gelegen om een plausibele verklaring te geven waarom hij juist deze getallen bij de beantwoording heeft gebruikt. Het College is van oordeel dat appellant met zijn stelling dat toeval niet is uit te sluiten geen plausibele verklaring heeft gegeven. Dat er bij de overige vragen geen onregelmatigheden zouden zijn geconstateerd, maakt dat niet anders."

- 3.5. In een uitspraak van het CBHO van 15 maart 2021 en zaaknr. 2020/173, [r.o. 2.5] is het volgende, voor zover relevant, overwogen:

"Ook had het op de weg van de examencommissie gelegen om tijdig de stukken waarop het vermeende plagiaat betrekking heeft aan appellant ter beschikking te stellen, zodat hij zich adequaat kon voorbereiden op zijn verdediging, hetgeen niet is gebeurd. De examencommissie heeft dus niet mogen volstaan met de algemene mededeling dat appellant wordt beschuldigd van plagiaat en dat hij in een gesprek hierover uitleg mag geven. Appellant betoogt dan ook terecht dat verweerder niet heeft onderkend dat de beslissing van de examencommissie in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel tot stand is gekomen, zodat de beslissing van zowel verweerder als de examencommissie alleen al hierom niet stand kan houden."

4. Overwegingen

Fraude?

- 4.1. Het College ziet aanleiding om eerst te bezien of appellant zich schuldig heeft gemaakt aan fraude. Van fraude is sprake wanneer door het handelen of nalaten van een student het vormen van een juist oordeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk is.
- 4.2. De examiner heeft om fraude te voorkomen, en mogelijk te detecteren, verschillende versies van het Vak gemaakt. Zo is het juiste antwoord van vraag 3a versie B "760" en voor versie C "430". Appellant heeft versie B van vraag 3a gekregen en dit met "430" beantwoord terwijl, zoals eerder gesteld, het juiste antwoord "760" is. Op basis van deze beantwoording heeft de examiner aanleiding gezien om hiervan melding te doen bij verweerder. Verweerder heeft naar aanleiding van deze melding appellant om een verklaring gevraagd en deze verklaring aan de examiner voorgelegd. De examiner heeft vervolgens onderzoek ingesteld en is tot de conclusie gekomen dat de door appellant gegeven verklaring ongeloofwaardig is omdat deze onlogisch is. Verweerder heeft de examiner in dit betoog gevolgd waarbij zij tot een bewezenverklaring van fraude is gekomen.

- 4.3. Daarmee is de vraag aan de orde of het door appellant geschetste scenario een plausibele verklaring vormt voor het gegeven dat hij vraag 3a versie B met "430" heeft beantwoord. Nadien heeft appellant weliswaar een alternatieve rekenwijze toegelicht, maar de rekenwijze is dermate vaag en incongruent dat deze als onaannemelijk terzijde moet worden gesteld. Daarbij acht het College ook van belang dat uit de door appellant overgelegde methode niet "430" volgt maar juist "440". Verder acht het College van belang dat de kans dat appellant precies op "430" uitkomt, in afwijking van het door appellant alternatief geschetste scenario uiterst klein is. Dit leidt tot de conclusie dat verweerder zich terecht op het standpunt mocht stellen dat sprake is van fraude.

Proportionaliteit

- 4.4. Verweerder heeft toegelicht dat appellant thans, met een beroep op de hardheidsclausule, geen risico loopt op een negatief bindend studieadvies. Daarbij volgt uit 7.12b WHW dat verweerder in geval van fraude het recht heeft om een student voor een heel jaar van het deelnemen aan tentamens uit te sluiten. Verder zijn er geen omstandigheden bekend die tot verdere matiging hadden moeten leiden. Tot slot overweegt het college dat de mogelijkheid tot het afleggen van zo'n online tentamen is geboden op basis van vertrouwen in de student. Dat vertrouwen is door het handelen van appellant beschaamd (zie uitspraak van 9 februari 2021 van het CBHO en zaaknr. 2020/165). Naar het oordeel van het College is onder deze omstandigheden de opgelegde sanctie niet onevenredig.

Schending van het zorgvuldigheidsbeginsel?

- 4.5. Ten aanzien van de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel neemt het College het volgende in aanmerking. De beslissing om het Vak ongeldig te verklaren en appellant uit te sluiten voor de herkansing vanwege frauduleus handelen is naar haar aard een bestraffende sanctie. Op 6 juli 2021 heeft de examinator appellant een e-mail gestuurd dat er bij het nakijken van zijn tentamen een vermoeden van fraude is ontstaan. Vervolgens heeft verweerder op 8 juli 2021 onder verwijzing naar die e-mail appellant uitgenodigd voor een gesprek vanwege ongeoorloofd samenwerken bij afname van het Vak. In dit gesprek heeft verweerder aangegeven dat het vermoeden gebaseerd was op de beantwoording van vraag 3a, en appellant verder de mogelijkheid gegeven zijn zienswijze hierop te geven. Appellant heeft van dit aanbod gebruik gemaakt en zijn zienswijze na afloop van het gesprek toegezonden aan verweerder. Ook stelt het College vast dat appellant toegang heeft tot (een kopie van) het tentamen van het Vak alsmede uitwerkingen van de verschillende versies. Onder die omstandigheden is het College niet overtuigd dat appellant in het voeren van een adequate verdediging is belemmerd.
- 4.6. Hetgeen appellant voor het overige heeft aangevoerd, leidt evenmin tot het oordeel dat verweerder niet zou moeten worden gevolgd in zijn conclusie dat sprake is van fraude.
- 4.7. De slotsom is dat het (administratief) beroep ongegrond moet worden verklaard.

5. Uitspraak

Het College,

verklaart het beroep van appellant ongegrond.

Tegen deze uitspraak kan een betrokkene binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop deze uitspraak is bekend gemaakt beroep instellen bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs te Den Haag.